

AKNAI TAMÁS

„Szintetikus képek” a Börsegassén

Appelshoffer Péter festőművész kiállítása
Bécsi Városi Galéria
2005. április 5–12.

Bécs belvárosának egyik remekbe szabott kiállító-termében, a bécsi Városi Galériában (Stadt Galerie Wien, Börsegasse 10.) Alexander Zach, az Osztrák Liberális Institut igazgatója és Ikvai-Szabó Imre budapesti alpolgármester nyitották meg Appelshoffer Péter pécsi festőművész kiállítását. A tekintélyt parancsoló „felvezetés” alkotói pályájának reményes kezdetén már túljutott fiatal művészre valóban ráirányítja a figyelmet, és — amint azt láthattuk — nem is megalapozatlanul. A művészről magáról annyit tudhatunk, hogy tanulmányait Pécsen végezte, majd a Képzőművészeti Egyetemen tanult festészetet, jelenleg a pécsi Művészeti Kar Doktori Iskolájának a hallgatója, aki részt vesz a művészetterápia szakirányú továbbképzési programjaiban is. Pécsen él a családjával. Keveset hallhattunk róla, jobbára csak azok ismerik munkáit, akik a helyi művészeti élet apróbb történéseire is kíváncsiak. Nem volt túl sok kiállítása, számottevően nem illegette magát azokon a mustrákon, amelyeken már csak az életosztóntól vezetettve is ajánlatosnak látszik mutatkozni. Zárkózott, de nem magányos művész. Azok közé tartozik, akik a „képzőművész szakma” természetes önfejlődésének belső összefüggései irányában erősebb érdeklődést mutatnak, mint a művész és művészet társadalmi (disz)funkcióinak elemzése, vagy a sikerképesség fokozásának marketinges leleményei iránt.

Lehet talán abban is valami tanárosan unalmas, ahogy a poeta doctus ma kevésbé divatos alakját látszik felidézni, ami Appelshoffer Péter képeihez és értelmiségi-művész magatartásához kapcsolódik. De nem tekinthetünk el e lehetséges perspektíva felvázolásától, hiszen majdnem minden alkotói mozdulata megfontoltságról tanúskodik és a szűkebb szakmai körökben nem ismeretlenek elméleti irányú tanulmányai, teoretikus állásfoglalásai sem. Művészeti kutatásainak egyik kiindulópontja a kulturális konvencióknak, a látás mechanizmusának, illetve a látvány és ábrázolás időbeli tagoltságának, a tagolásokkal szembenálló a folyamatszerűségnek az összemérése. Ott van a kísérletben az új eklektika esélye éppen annyira, amennyire a dekonstrukció. A differenciálódás és leegyszerűsítő koncentráció. A bécsi kiállítás áttekintése során szemléletesen bontakozott ki magának aktuálisan tulajdonított feladatunk is e két irányban érzékennyé tett út bejárásának számos eredménye. Olyan megoldásokat láthattunk tehát,

amelyek az analitikus tényleírás mellett az összetettség épített rendjeire utalnak. A 2002-es esztendő terméséből válogatva erősítik meg az előbbi feltételezést az Abbagyhatom, a Csíkozogatók, Gyümölcsöstál, Narancs-tök, mandarin című képek. Látszólag hevenyészetten tántorgó fekete kontúrok, félig-meddig az ábrázoló geometriából ismert axonometrikus metszetek, miközben gondosan kimért, egymáshoz hangolt zárt színfelületek is ezek a képek, amik igen eltérő fakturális hatásaikkal a mintázat alig észlelhető izgalomhoz járulnak hozzá. Tárgy és körvonala, vetett árnyéka, elmozdulásának potenciális pályája kerülnek egymás mellé, miközben folyamatosan jelenlévőnek érzékeljük az érzékileg igen erősen jellemzett tárgyakat is. Valóban szintetikus eszközök és módszerek eredményezik a viszonylag kisméretű festmények és rajzok kitarotán létrejövő mintázatait. Sajátságos és alig rejtett művészettörténeti utalásokba is bukkanhatunk némelyik munkáján. Ezek között Paul Klee kéznyo-maira (Lejebb!, Néger) éppúgy rálehetünk, mint Mark Rothko-éra (Keményebben!) vagy Fehér Lászlóra (Komplementer).

Az Appelshoffer Péter által felállított rendszerben izgató motívumokként mutatkoznak a belső (vizionárius) és külső objektív képek egymásra vetítéséből következő ábrák. A legnagyobb szigorúság és legnagyobb szabadság összefüggésrend-szeréből aztán kikerekedhetnek rendszeren kívüli szintek, különös jel és jelentés összekapcsolódások, sőt irracionális kimenetelű következmények is (racionális objektív kép átfordulása megfoghatatlan kiterjedésű jelhalmazzá). Különös érzékenységgel megfogalmazott ciklus bevezetését előjelezte a Komplementer, 2004. kisméretű lapja, amelyen a keresetlenség és gondos mérlegelés kiszálazhatatlan együttműködése révén két ellentétes minőségű (zöld-vörös) tónus kapcsolódik egybe egy kerti látvány egyszerre felidézve és ugyanakkor megzavarva (eltakarva). Páratlanul megtalált forma és folt-arányok jellemzik ezt a már-már kalligrafikus karakterű lapot. Amelynek festői kibontása azután a négy nagyobb méretű, 50 x 50 cm-es olajképen (Erdőben-sorozat, 2005.) illetve a 2004-ben készült 150 x 200 cm-es Belátás című munkán történik. Nézetek, tengelyek, tükröződések és takarások árnyalatnyi változásai egyidejűleg idézik elő a mozgékonyt és a hagyományos előállítás, ábrázolási konvenciók, a jelentéstani értelemben véve tökéletesen problémátlan felületek pedig a stabilitás és örök megismételhetőség képzeit. A képek hazajöttek és most itthon várjuk, hogy egy pécsi kiállítóteremben ellenőrizhessük újra a Bécsben látottakat.